

Фергусон није посебан случај, сматрају америчке организације за људска права. Јер, полиција и на другим местима у САД непропорционално употребљава силу против грађана тамније пути.



Колико Фергусон је у Америци? Непропорционалност у предграђу Сент Луиса је екстремна. Чак 21.000 становника су Афроамериканци, а градоначелник је белац, ист као и пет од шест градоначелника. У полицији ради 50 белаца, од 53-оје запослени. Нереди који су били због тога што је полицајац убио тинејџера Мајкла Брауна управо су одраз такве полиције, сматрају многи. „Удео Афроамериканаца у институцијама Фергусона је једнак њима мали“, каже социолог Дарнел Хант, директор Центра за афроамеричке студије на Универзитету у Калифорнији.

„Све изгледа као 40-их година прошлог века, из времена пре борбе за грађанска права.“ Па да ли је онда Фергусон посебан случај? Не – уверено је, судећи према анкетама, 80 одсто Афроамериканаца који случају Браун на терет стављају питање расизма. Када је реч о белим испитаницима, њих 37 одсто то види на начин на који то гледају и тамнопути грађани Америке.

„Држати их на кратко“

„Фергусон је пример оног што смо последњих година и деценија стално гледали у овој земљи“, каже Лексер Кејми, портпарол „Водеће конференције о грађанским и људским

правима“, кровног удружења најутицајнијих организација за борбу за људска права. Кејми указује на више случајева када су полицајци пуцали на ненаоружане Афроамериканце. Оно што је тада пунило насловне стране новина широм света јесте убиство 17-годишњег Трејвона Мартина кога је убио један од припадника Градске гарде на Флориди, а посебно када је убица пре годину дана пуштен на слободу.

„Могао сам и ја да будем Трејвон Мартин“, рекао је тада амерички председник Барак Обама. Не постоје поуздане статистике о томе колико често полицајци пре времена потежу за оружјем, али протеклих година стално излазе на видело појединачни случајеви. Према писању лево либералног магазина „Мотхер Јонес“, само од средине јула убијене су четири ненаоружане особе црне боје коже.

„Не чује се, међутим, ни о једном случају у којем је убијен тинејџер белац“, каже социолог Хант и наглашава да то није случајно. „Постоји мишљење према којем црни мушкарци представљају опасност те да њих треба држати *на кратко*.“ Чињеница је да црни и бели Американци имају потпуно различита искуства у односу с полицијом. У Фергусону је, ан пример прошле године, од укупног броја истрага, њих 92 одсто вођено против Афроамериканаца, 93 одсто привођених возача били су грађани црне боје коже, иако је полиција много чешће беле људе хватала у нелегалним радњама (37 процената), него Афроамериканце (22 процента). Ни тај диспаратитет није специфичност Фергусона. И у Њујорку се у рутинским контролама пешака пре свега контролишу Латино и Афроамериканци. У такозваној пракси „Стоп-анд-Фриск“ у око 200.000 случајева контролисано је свега 11 одсто особа беле пути.

Мит о једнакости

„Мајке и очеви црних синова не могу никада да буду сигурни да њихова деца неће бити малтретирана, хапшена или злоупотребљавана од стране полиције“, каже Лексер Кејми. „У многим заједницама особа црне боје коже, родитељи морају да буду сигурни да њихова деца познају своја права како би преживели контакт с полицијом.“ Њихова удружења захтевају низ промена, између осталих и забрану полицијске контроле на основу боје коже, већу контролу локалних полицијских снага од стране Министарства правде, те јачање напора у присуству припадника тих заједница и у полицији.

За социолога Ханта су ти познати случајеви полицијског насиља пре свега симптом дубоко укоренених проблема. „Ми имамо црног председника, а многим

Афроамериканцима је у економском смислу много горе него пре 20 година.“ Особе црне пути су практично у скоро свим областима живота у неповољнијем положају: незапосленост је деценијама дупло већа него код белаца, породична примања су за трећину мања од просека на државном нивоу, црни људи троструко више живе у сиромаштву него белци, а четири пута више бивају осуђивани.

„Стално се прича да САД оставиле иза себе проблем расне једнакости. А онда“, каже Хант, када се догоди нешто као у Фергусону, то нас наведе да размишљамо: 'Па чекај мало, овде и даље нешто није у реду'.“

(Дојче веле)